

Vyšetřovací postupy

Každý pacient, který přichází ať k akutnímu nebo plánovanému vyšetření na Oční kliniku, by si měl přinést brýle, pokud je nosí a nezapomenout seznam léků, které pravidelně užívá.

Následující vyšetření patří k těm nejčastějším, se kterými se můžete setkat na naší klinice.

Vyšetření zrakové ostrosti

Jedná se o základní vyšetření, které jistě každý podstoupil, ať už v oční ambulanci nebo u svého praktického lékaře. Pacient se snaží přečíst řádky stále se zmenšujících písmen na tabuli zvané Snellenův optotyp , přičemž nevyšetřované oko má pečlivě zakryté (obr. 1). Ke stanovení refrakční vady, tedy zrakové vady, kterou je nutno korigovat brýlemi, nám slouží přístroj, který se nazývá automatický refraktometr (obr. 2). Orientačně změří počet dioptrií, které by pacientovi měly kompenzovat jeho zrakovou vadu.

Měření nitroočního tlaku

Nejčastěji používaným zařízením pro měření nitroočního tlaku je tzv. bezkontaktní tonometr. Tento přístroj vypustí do pacientova otevřeného oka malý proud vzduchu, který narazí na povrch rohovky. Měřicí přístroj zaregistruje, do jaké míry byl schopen tento proud vzduchu pacientovu rohovku zploštit. Čím méně poddajná je rohovka pacienta, tím vyšší nitrooční tlak přístroj naměří. Jedná se o preventivní vyšetření, které na naší klinice absolvuje každý vyšetřovaný pacient. Jelikož se jedná pouze o orientační měření, ne vždy jsou pro nás jeho výsledky dostačující. V případech, kde je potřeba změřit tlak zcela přesně (např. nemocní se zeleným zákalem), využíváme kontaktní tonometrii aplanační, která je součástí každé štěrbinové lampy (viz dále).

Vyšetření na štěrbinové lampě

Štěrbinová lampa je vlastně speciální mikroskop, který umožňuje nahlédnout do nitra oka a vyšetřit jeho jednotlivé části (obr. 3). Sedící pacient si při vyšetření opře bradu a čelo o speciální konstrukci a lékař pod řádným osvětlením vyšetří postupně obě oči. V případě, kdy je nezbytné prohlédnout i zadní část oka, tedy vyšetřit sklivec a sítnici, pomáháme si aplikací očních kapek, které rozšiřují zornici. Takto „rozkapaná“ zornice nám umožní „prosvítit“ i zadní část oka a vlastně nám tak vytvoří vstupní bránu pro vyšetření zadního segmentu oka. Pacient s rozšířenou zornicí vidí rozmazaně

(především na krátkou vzdálenost) a je rovněž citlivější na světlo. Tyto příznaky vyprchají společně s účinkem kapek do několika hodin.

Oftalmoskopie

Jedná se o vyšetření zadního segmentu oka, tedy sklivce, sítnice a terče zrakového nervu. Vyšetření spočívá v osvětlení nitra oka dostatečně intenzivním světlem procházejícím rozšířenou zornicí. K tomu využíváme buď ruční přenosné zařízení se zabudovaným světlem zvané oftalmoskop (obr. 4) nebo přímo šterbinovou lampu s použitím speciální vyšetřovací čočky, kterou lékař drží před pacientovým okem.

Perimetrické vyšetření

Perimetr je přístroj, který se používá k určení rozsahu zorného pole pacienta. Největší využití má v diagnostice zeleného zákalu, kde je také detailněji popsán.

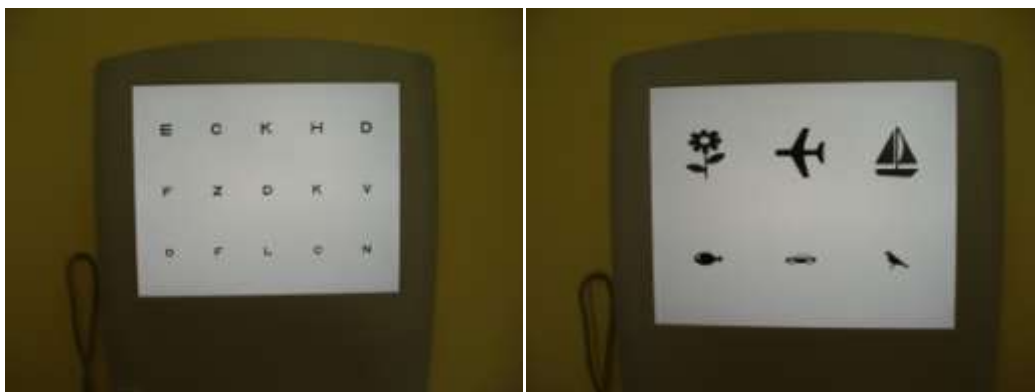
Optická koherentní tomografie (OCT)

Optická koherentní tomografie je nekontaktní a neinvazivní zobrazovací metoda, kterou diagnostikujeme mikroskopické změny sítnice v jejím příčném řezu. K tomu využíváme infračervené záření, které proniká hluboko do tkáně a má vysokou rozlišovací schopnost. S pomocí této metody získáváme cenné informace o hlubokých vrstvách sítnice, které jsou běžným mikroskopickým vyšetřením často obtížně detekovatelné.

Ultrasonografie

Ultrazvuk je vysokofrekvenční zvukové vlnění, které se v různých tkáních chová odlišně. Odražené ultrazvukové vlny jsou zachyceny vyšetřovací sondou a následně rekonstruovány do obrazu, který sledujeme na monitoru přístroje. V oftalmologii jej využíváme k diagnostice chorob zadního očního segmentu a to zejména v případech, kdy nám patologické poměry v oku znemožňují vyšetřit pacienta oftalmoskopicky v rozkapané zornici.

Výše popsané vyšetřovací metody tvoří jen část spektra vyšetření, která využíváme v očním lékařství. I přesto, že se na trhu objevují stále dokonalejší vyšetřovací techniky a přístroje, zůstává šterbinová lampa a oftalmoskopie stále alfou a omegou každého očního vyšetření.

Obr. 1: Snellenovy optotypy

Obr. 2: Automatický refraktometr

Obr. 3: Vyšetření na štěrbinové lampě

Obr. 4: Oftalmoskop